

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ Й ОПОДАТКУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті проаналізовано та розкрито сутність поняття “організаційно-педагогічні умови”. Досліджено зовнішні і внутрішні чинники, які забезпечують високу результативність формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців з обліку й оподаткування у процесі професійної підготовки. Проведений аналіз довів, що інноваційний розвиток суспільства вимагає активного впровадження й ефективного використання сучасних технологій у навчально-виховному процесі. Наголошується, що на результативність цього процесу значно впливає активізація мислення майбутніх фахівців і спрямування їх на пошук нових способів вирішення завдань. Підкреслюється, що значний вплив на формування інформаційно-аналітичної компетентності мають і особистісні риси здобувача, його пізнавальні можливості, здібності, рівень знань, мотивація тощо. Визначено організаційно-педагогічні умови, реалізація яких має на меті забезпечення організаційно-педагогічного супроводу формування зазначеної компетентності.

Ключові слова: інформаційно-аналітична компетентність, фахівець з обліку й оподаткування, організаційно-педагогічні умови.

Очікування суспільства, пов’язані з вищою освітою, зумовлені розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, який характеризується домінуванням інформації в усіх галузях господарства, політики, освіти і науки. У зв’язку з цим значної уваги набуває проблема формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців з обліку й оподаткування у процесі професійної підготовки як якості особистості, що забезпечує можливість набуття знань, умінь і навичок, які надають змогу отримувати та використовувати великі обсяги інформації і для власного професійного становища, і для особистісного розвитку.

Результати теоретичного аналізу свідчать, що зазначена проблема сьогодні є ще недостатньо дослідженою у педагогічній теорії та практиці. Тому звернення до забезпечення її вирішення відображає актуальність нашого дослідження.

Останнім часом з’явилося чимало праць, які розкривають проблеми педагогічних умов (А. Алексюк, В. Андрєєв, А. Аюрзанайн, В. Зінченко, Є. Іванченко, Я. Карлінська, В. Козаков, В. Манько, П. Підкасистий, В. Стасюк та ін.) [1–6], організаційно-педагогічних умов в навчальному процесі (Н. Житник, А. Зубко, Б. Чижевський та ін.) [7–9]. Однак проблема якості підготовки майбутніх фахівців з обліку й оподаткування відповідно до вимог сучасності набула нового звучання.

Метою статті є обґрунтування організаційно-педагогічних умов формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців з обліку й оподаткування у процесі професійної підготовки.

У нашому дослідженні актуальним для розв’язання зазначеної проблеми є тлумачення самого поняття “педагогічні умови” з акцентуванням уваги на “організаційно-педагогічних умовах”.

Зауважимо, що у довідковій літературі зустрічаються різні тлумачення поняття “умова”, які, до речі, мають багато спільного. Так, у філософському енциклопедичному словнику зазначено, що “умова – філософська категорія, в якій відображаються універсальні відношення речі до тих факторів, завдяки яким вона виникає та існує” [10, с. 482]. У тлумачному словнику сучасної української мови цей феномен конкретизується як необхідна обставина, що уможлиблює здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяє чомусь; як фактор, рушійна сила будь-якого процесу, явища; чинник [11, с. 1526]. У словнику з освіти та педагогіки “умова” визначається як сукупність перемінних природних, соціальних, зовнішніх і внутрішніх впливів, що впливають на фізичний, моральний розвиток людини, її поведінку; виховання і навчання, формування особистості [12, с. 36]. У словнику-довіднику з професійної педагогіки акцентується увага на “педагогічних умовах”, які визначаються як обставини, за яких відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується активністю особистості, групою людей [13, с. 243].

У педагогічному сенсі цей феномен розглядається як дидактичні, педагогічні або організаційно-педагогічні умови. Так, В. І. Андрєєв визначає “дидактичні умови” як результат цілеспрямованого відбору, конструювання та застосування елементів змісту, методів (прийомів), а також організаційних форм навчання для досягнення дидактичних цілей [1]. Я. В. Карлінська у своїх дослідженнях формування інформаційної компетентності студентів у процесі навчання природничо-математичних дисциплін розкриває “педагогічні умови” як необхідні й достатні обставини, за яких навчально-виховний процес забезпечує ефективний розвиток інформаційної компетентності студентів у процесі навчання [4, с. 170].

Певна група науковців визначає “педагогічні умови” як чинники впливу та поділяє їх на зовнішні (позитивні взаємини викладача і студента; об’єктивність оцінки навчального процесу; місце навчання, приміщення, клімат тощо) та внутрішні (індивідуальні властивості студентів, тобто стан здоров’я, властивості характеру, досвід, уміння, навички, мотивація тощо) [14]. На думку В. М. Манько, “педагогічна умова” – це

взаємопов'язана сукупність внутрішніх параметрів і зовнішніх характеристик функціонування, яка забезпечує високу результативність навчального процесу і відповідає психолого-педагогічним критеріям оптимальності [5, с. 153–161]. Втім, ми погоджуємося з Б. Г. Чижевським, який розглядає “організаційно-педагогічні умови” як різновид “педагогічних умов”, що залежать від особливостей організації навчально-виховного процесу та відображають функціональну залежність суттєвих компонентів педагогічного явища від комплексу об'єктів (речей, їх станів, процесів, взаємодії) у різних проявах [9, с. 82].

Беручи до уваги наведені підходи до зазначеної дефініції, ми розумітимемо **організаційно-педагогічні умови** як різновид “педагогічних умов”, що залежать від особливостей організації навчально-виховного процесу та визначаються комплексом взаємопов'язаних і взаємозумовлених *зовнішніх і внутрішніх чинників*, які забезпечують високу результативність формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців з обліку й оподаткування у процесі професійної підготовки.

Нагадаємо, що навчальний процес у вищій школі – це система організації навчально-виховної діяльності, в основу якої покладено органічну єдність і взаємозв'язок викладання (діяльності викладача) й учіння (діяльності студента), спрямованих на досягнення цілей навчання, розвитку особистості студента, його підготовки до професійної діяльності. Процес навчання визначається зовнішніми (об'єктивними) і внутрішніми (суб'єктивними) чинниками. До *зовнішніх чинників* відносять зміст і методи навчання, рівень професійної підготовки викладача, умови навчання у вищому навчальному закладі, соціальне оточення студента. До *внутрішніх чинників* слід віднести особистісні риси студента: особливості його темпераменту, характеру, мислення, пам'яті, пізнавальних можливостей, здібностей, мотивацію учіння, попередній досвід, рівень знань, стиль навчально-пізнавальної діяльності [15, с. 39].

Дослідження останніх років, узагальнення наукових джерел і практичний досвід дозволили визначити зовнішні і внутрішні чинники впливу й обґрунтувати відповідні організаційно-педагогічні умови формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців з обліку й оподаткування. Розглянемо це детальніше.

Зовнішні чинники. У нашому дослідженні орієнтиром цілеспрямованого відбору змісту навчання стали вимоги до випускника зі спеціальності 071 “Облік і оподаткування” (другого рівня вищої освіти), які визначені відповідним Стандартом вищої освіти України [16]. Так, у процесі навчання майбутній фахівець для успішного здійснення інформаційно-аналітичної діяльності за цією спеціальністю має: *“знати* теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження; *володіти* інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір і пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання; *аналізувати* фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень; *демонструвати* здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї в сфері обліку, аналізу, аудиту й оподаткування; *моделювати* застосування методів наукових досліджень для аналізу закономірностей і тенденцій розвитку основних напрямів обліку, аналізу й аудиту, оподаткування” [16].

Резюмуючи вищенаведене, можна констатувати, що набута інформаційно-аналітична компетентність майбутнього фахівця з обліку й оподаткування – це динамічна комбінація певних взаємопов'язаних якостей (знань, умінь, навичок), які мають функціонально забезпечити на практиці інформаційно-аналітичну діяльність таких фахівців відповідно до вимог рівня вищої освіти. Втім, успішне опанування особистістю зазначеними якостями потребує поєднання теоретичної та практичної підготовки, інтеграції навчання з науково-дослідною й експериментальною роботою. Це сприятиме практичній спрямованості професійної підготовки, активному пошуку та впровадженню інноваційних форм і методів навчання студентів (здобувачів), формуванню цілісної особистості майбутнього фахівця.

Тож *перша організаційно-педагогічна умова* формування інформаційно-аналітичної компетентності – відповідність змісту практичного навчання, дидактичного матеріалу для опанування знань, умінь і навичок професійним вимогам, які висуваються до майбутнього фахівця з обліку й оподаткування.

Структурування навчально-методичного матеріалу в межах професіоналізації змісту освіти передбачає: встановлення зв'язку фахових навчальних дисциплін із практикою господарювання (для потреб управління суб'єктом господарювання); правильне врахування явищ, категорій і процесів у здійсненні конкретної професійної діяльності (як-то формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень). Відтак у процесі професійної підготовки здобувачі вчать не лише здійснювати відбір і компонувати облікову інформацію, диференціювати та інтегрувати її, але й оцінювати узгодженість власних дій із метою та завданнями майбутньої інформаційно-аналітичної діяльності, пов'язаної з роботою за фахом.

Проте на результативність цього процесу значно впливає активізація мислення здобувачів і спрямування їх на пошук нових способів вирішення завдань. Практичний досвід показує, що із залученням інтерактивних технологій навчання збільшуються активність роботи на занятті, увага і мотивація. Учасники навчального процесу почуваються не пасивними слухачами, а активними гравцями заходу, розвивають у собі вміння вислуховувати думки інших, погоджуватися з ними або відстоювати свою, самостійно шукати аргументи, пояснювати логічність і послідовність своїх думок, володіючи термінами професійного спрямування.

До інтерактивних методів навчання можна віднести евристичні бесіди, рольові ігри, презентацію, дискусії, “мозковий штурм”, конкурси з практичними завданнями та їх подальше обговорення, проектування бізнес-планів, проєктів, проведення творчих заходів, використання мультимедійних комп’ютерних програм, також залучення провідних спеціалістів з обліку й оподаткування.

Тому *друга організаційно-педагогічна умова* формування інформаційно-аналітичної компетентності – використання у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з обліку й оподаткування активних форм навчання, які дають можливість моделювати застосування методів наукових досліджень для аналізу закономірностей і тенденцій розвитку основних напрямів обліку, аналізу й аудиту, оподаткування тощо.

Варто зазначити, що інноваційний розвиток суспільства вимагає активного впровадження й ефективного використання сучасних технологій у навчально-виховному процесі. Важливою функцією викладача виступає його вміння доступно викладати навчальний матеріал із застосуванням технічних засобів навчання, використовувати передові технології навчання, розробляти власні дидактичні матеріали. Крім того, викладач повинен вміти випробовувати і впроваджувати в експлуатацію навчальне і виробниче обладнання, а також підбирати, вивчати й узагальнювати науково-технічну літературу, нормативні та методичні матеріали з технічних засобів і способів захисту інформації. Системна взаємодія між викладачем, здобувачами і засобами інформаційно-комп’ютерних технологій виступає важливою складовою частиною процесу формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців.

Тому *третьою організаційно-педагогічною умовою* формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутнього фахівця – забезпечення відповідного рівня матеріально-технічного оснащення навчально-виховного процесу із застосуванням в повному обсязі наявних технічних ресурсів і використання інноваційних форм подання, обробки, зберігання облікової інформації для потреб управління суб’єктом господарювання.

Однак за швидких темпів оновлення та збільшення облікової інформації всеосяжна орієнтація у професійному спрямуванні майбутнього фахівця тільки в умовах закладу вищої освіти унеможлиблюється, оскільки знання повинні бути актуалізовані, мати багатобічний і цілісний характер і бути перекладені мовою практичних дій. Водночас це формує завдання постійного підвищення рівня готовності до професійної діяльності такого фахівця.

У цьому контексті слід зауважити, що останнім часом предметом суспільного дискурсу стала зростаюча кількість претензій керівників підприємств, установ та організацій до недостатнього рівня готовності до праці молодих спеціалістів навіть в умовах розподілу випускників і підготовки багатьох із них до конкретного робочого місця. Розв’язання зазначеної проблеми передбачається шляхом реалізації комплексу заходів із напрацювання моделі взаємовигідних відносин закладів вищої та професійно-технічної (професійної) освіти та роботодавців, що представлені в проєкті “Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти” [17].

До речі, дуальна форма здобуття освіти (затверджена Законом України “Про освіту” [18, ст. 9]) є поєднанням навчання осіб у закладах освіти (інших суб’єктах освітньої діяльності) з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації зазвичай на основі договору. Тобто, така форма передбачає поєднання аудиторного навчання і навчання на виробництві та спрямована на практичну підготовку здобувачів вищої освіти до самостійної професійної діяльності за фахом. Однак тут не варто плутати з практикою, адже таке навчання враховує і повне використання кредитно-модульної системи, й окреме формулювання результатів навчання, і визначення критеріїв оцінювання.

Впровадження дуальної форми здобуття освіти у процесі формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців з обліку й оподаткування сприятиме: скороченню періоду їх адаптації до професійної діяльності; поєднанню отриманих теоретичних знань із практичним досвідом роботи на одному чи декількох підприємствах, в установах чи організаціях; збільшенню шансів на отримання першого робочого місця відразу після закінчення закладу освіти; наявності до завершення навчання стажу роботи, необхідного для подальшого професійного зростання, а також реалістичного бачення власного кар’єрного шляху; отриманню практичного досвіду під час навчання та можливості заробітку (отримання грошової винагороди) в процесі навчання [17].

Тому *четвертою організаційно-педагогічною умовою* формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців з обліку й оподаткування – необхідність відкритого доступу до інших форм здобуття освіти на всіх її рівнях і посилення ролі роботодавців (фахових об’єднань) у системі підготовки майбутніх фахівців: від формування змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання.

Внутрішні чинники. Значний вплив на формування інформаційно-аналітичної компетентності мають і особистісні риси здобувача, його пізнавальні можливості, здібності, рівень знань, мотивація тощо.

Узагальнення наукових джерел свідчать, що сьогодні у вищій освіті закріпилося стійке переконання про значущість самостійної роботи майбутнього фахівця. Причин для такої думки досить багато: швидкий розвиток інформаційно-комп’ютерних технологій, який вимагає постійного післявишівського навчання; зростаючий потік інформації, яку необхідно вміти аналізувати, перетворювати і використовувати; потреба суспільства в ініціативних, грамотних фахівцях; необхідність перенесення акцентів у професійній освіті з інформаційних форм і методів навчання на розвиваючі, які здатні перетворювати здобувача з пасивного слухача в активно думаючого учасника освітнього процесу, тощо.

Для вирішення цих причин необхідно змінити підходи до організації освітнього процесу майбутніх фахівців, щоб підвищити якість навчання, розвинути творчі здібності, прагнення здобувачів до безперервного отримання нових знань. Основна стратегія повинна полягати в створенні психолого-дидактичних умов, породженні інтелектуальної ініціативи й активізації мислення здобувачів у процесі їх самостійної роботи.

Так, створення сприятливої емоційної атмосфери на заняттях, налагодження партнерської взаємодії між викладачем і здобувачами у процесі навчання позитивно мотивують їх до вивчення та використання інформаційно-комп'ютерних технологій. Втім, особливу увагу слід приділити стимулюванню майбутнього фахівця до активної участі в навчально-виховному процесі, формуванню у нього суб'єктивної позиції у процесі власного професійного становлення, оскільки, з одного боку, визначається його розвиток як суб'єкта освітньої діяльності, а з іншого – запускаються внутрішні механізми його професійного й особистісного самовизначення.

Тож *п'ята організаційно-педагогічна умова* формування інформаційно-аналітичної компетентності – надання особистості майбутнього фахівця з обліку й оподаткування позитивної мотивації вивчення та використання сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій у навчальній діяльності для особистісного та майбутнього професійного зростання.

Відзначимо, що специфіка професійної діяльності майбутнього фахівця з обліку й оподаткування (постійна зміна законодавчої і методологічної бази), отримання й обробки великого потоку облікового інформації диктують необхідність вироблення умінь і навичок самостійно, в короткий термін добувати і використовувати знання, що підвищує роль самоосвіти і самовдосконалення.

Одним зі шляхів підвищення ефективності самостійної роботи, як показує практика, є індивідуально-орієнтований навчально-виховний процес. Тобто, це така модель освітнього процесу, що створює умови, за яких здобувач стає суб'єктом процесу набуття знань, а отже, і суб'єктом процесу формування професійних компетенцій. Характерними властивостями такої моделі є нелінійність і варіативність. Ці властивості зумовлюють зміну традиційного лінійного навчання нелінійним, відмінними рисами якого є: велика свобода вибору майбутнім фахівцем дисциплін, перерахованих у навчальному плані, особиста участь кожного здобувача в формуванні свого індивідуального навчального плану; залучення до навчального процесу академічних консультантів, які сприяють здобувачам у виборі освітньої траєкторії. Як наслідок, у того, хто навчається, з'являється можливість вибудовувати індивідуальний маршрут освоєння навчального матеріалу – адаптивність освітнього процесу, формується потреба в самоосвіті, розвивається готовність до безперервного навчання і формування професійних навичок і компетенцій висококваліфікованого фахівця.

Прикладом активізації самостійної роботи є технологія проблемного навчання, під час якого викладач не надає знання в готовому вигляді, а ставить перед здобувачем завдання (проблему), зацікавляє його, викликає в нього бажання знайти спосіб її розв'язання. Відтак технологія проблемного навчання сприяє не тільки набуттю здобувачами необхідної системи знань, умінь і навичок, але й досягненню високого рівня їх розумового розвитку, формуванню в них здатності до самостійного оволодіння знаннями шляхом власної творчої діяльності, розвитку інтересу до навчальної праці, тобто забезпечує ґрунтовні результати навчання.

Тож *шоста організаційно-педагогічна умова* формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутнього фахівця з обліку й оподаткування – створення позитивної настанови на самоосвіту і самовдосконалення за індивідуально-орієнтованого навчання та впровадження у навчально-виховний процес технологій проблемного навчання для розвитку власної творчої діяльності.

Висновки. Отже, аналіз досліджень останніх років дає можливість зробити висновок, що в контексті нашого дослідження реалізація організаційно-педагогічних умов має на меті забезпечення організаційно-педагогічного супроводу формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців з обліку й оподаткування у процесі професійної підготовки.

Організаційно-педагогічні умови, запропоновані в рамках нашого дослідження, є структурною частиною педагогічної технології формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців з обліку й оподаткування, тому подальше дослідження передбачає розкриття всієї педагогічної технології, запровадження якої дасть якісний результат.

Використана література:

1. Андреев В. И. Саморазвитие творческой конкурентоспособности личности / В. И. Андреев. – Казань, 1992. – 207 с.
2. Зінченко В. О. Формування професійної спрямованості студентів економічних спеціальностей на початковому етапі навчання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / В. О. Зінченко. – Луганськ, 2008. – 20 с.
3. Іванченко Є. А. Формування професійної мобільності майбутніх економістів у процесі навчання у вищих навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Є. А. Іванченко. – Одеса, 2005. – 181 с.
4. Карлінська Я. В. Педагогічні умови формування інформаційної компетентності студентів у процесі навчання природничо-математичних дисциплін [Електронний ресурс] / Я. В. Карлінська // Вісник Житомирського державного університету. – Вип. 53. Педагогічні науки. – С. 169–175. – Режим доступу : https://visnyk.zu.edu.ua/NumberArticles.php?number_id=53.
5. Манько В. М. Дидактичні умови формування у студентів професійно-пізнавального інтересу до спеціальних дисциплін / В. М. Манько // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. – Київ : Логос, 2000. – Вип. 2. – С. 153–161.

6. Стасюк В. Д. Педагогічні умови професійної підготовки майбутніх економістів у комплексі “школа – вищий заклад освіти” : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / В. Д. Стасюк. – Одеса, 2003. 195 с.
7. Житник Н. В. Організаційно-педагогічні умови підготовки бакалаврів економіки у коледжі II рівня акредитації : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Н. В. Житник. – Кривий Ріг, 2001. – 223 с.
8. Зубко А. М. Організаційно-педагогічні умови удосконалення навчального процесу в системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / А. М. Зубко. – Київ, 2002. – 22 с.
9. Чижевський Б. Г. Організаційно-педагогічні умови становлення ліцеїв в Україні / Б. Г. Чижевський. – Київ : Інститут педагогіки АПН України, 1996. – 249 с.
10. Философский энциклопедический словарь / [ред. : Л. Ф. Ильичев, П. Н. Федосеев, С. М. Ковалев, В. Г. Панов]. – Москва : Сов. энцикл., 1983. – 840 с.
11. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ ; Ірпінь : ВТ “Перун”, 2009. – 1736 с.
12. Полонский В. М. Словарь по образованию и педагогике / В. М. Полонский. – Москва : Высш. шк., 2004. – 512 с.
13. Словник-довідник з професійної педагогіки / ред.-упоряд. А. В. Семенова. – Одеса : Пальміра, 2006. – 272 с.
14. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання : [навч. посіб.] / [А. М. Алексюк, А. А. Аюрзанайн, П. І. Підкасистий, В. А. Козаков та ін.]. – Київ : ІСДО, 1993. – 336 с.
15. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи : [навч. посіб.] / Т. І. Туркот. – Київ : Кондор, 2011. – 628 с.
16. Стандарт вищої освіти України зі спеціальності 071 “Облік і оподаткування” : ухвалено Науково-методичною радою Міністерства освіти і науки України, Протокол № 3 від 16 травня 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/...standartiv.../071-oblik-i-opodatкування-magistr-22.05.2017.doc>.
17. Портал громадських експертів “Освітня політика” : Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти (проект) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://education-ua.org/ua/draft-regulations/1086-kontseptsiya-pidgotovki-fakhivtsiv-za-dualnoyu-formoyu-zdobuttya-osviti-proekt>.
18. Про освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page7>.

References:

1. Andreev V. I. (1992) Samoravitie tvorcheskoj konkurentosposobnosti lichnosti [Self-development of the creative competitiveness of the individual]. Kazan', 207 p.
2. Zinchenko V. O. (2008). Formuvannja profesijnosti sprjamovanosti studentiv ekonomichnykh specialnostej na pochatkovomu etapi navchannja [Formation of professional orientation of students of economic specialties at the initial stage of training]: author's abstract dyss. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 [a thesis of Candidate of Pedagogical Sciences], 20 p.
3. Ivanchenko Je. A. (2005). Formuvannja profesijnosti mobiljnosti majbutnikh ekonomistiv u procesi navchannja u vyshhykh navchaljnykh zakladakh [Formation of professional mobility of future economists in the process of studying at higher educational institutions]: dyss. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 [a thesis of Candidate of Pedagogical Sciences], 181 p.
4. Karlinsjka Ja. V. Pedagoghichni umovy formuvannja informacijnoji kompetentnosti studentiv u procesi navchannja pryrodnycho-matematychnykh dyscyplin. Bulletin of Zhytomyr State University, Vol. 53, pp. 169–175. Available at: https://visnyk.zu.edu.ua/NumberArticles.php?number_id=53.
5. Manjko V. M. (2000). Dydaktychni umovy formuvannja u studentiv profesijno-piznavaljnogho interesu do specialjnykh dyscyplin [Didactic conditions of formation of students of professional-cognitive interest in special disciplines]. Socialization of the person: National Pedagogical University named after. Drahomanov M., № 2, pp. 153–161.
6. Stasjuk V. D. (2003). Pedagoghichni umovy profesijnosti pidgotovky majbutnikh ekonomistiv u kompleksi “shkola – vyshhyj zaklad osvity” [Pedagogical conditions for the training of future economists in the complex “school – the highest educational institution”]: dyss. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 [a thesis of Candidate of Pedagogical Sciences], 195 p.
7. Zhytnyk N. V. (2001). Orghanizacijno-pedagoghichni umovy pidgotovky bakalavriv ekonomiky u koledzhi II rivnja akredytaciji [Organizational-pedagogical conditions of preparation of bachelors of economics in college of II level of accreditation]: dyss. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 [a thesis of Candidate of Pedagogical Sciences], 223 p.
8. Zubko A. M. (2002). Orghanizacijno-pedagoghichni umovy udoskonalennja navchaljnogho procesu v systemi pidvyshhennja kvalifikaciji pedagoghichnykh kadriv [Organizational-pedagogical conditions of improvement of educational process in the system of professional development of pedagogical staff]: author's abstract dyss. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 [a thesis of Candidate of Pedagogical Sciences], 22 p.
9. Chyzhevsjkyj B. Gh. (1996) Orghanizacijno-pedagoghichni umovy stanovlennja licejiv v Ukrajini [Organizational-pedagogical conditions of formation of lyceums in Ukraine]. Institute of Pedagogics of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, 249 p.
10. Il'ichev L. F., Fedoseev P. N., Kovalev S. M., Panov V. G. (1983). Filosofskij jenciklopedicheskij slovar' [Philosophical Encyclopedic Dictionary]. Moscow, Soviet Encyclopedia, 840 p.
11. Busel V. T. (2009). Velykyj tлумачnyj slovnyk suchasnoji ukrajinsjkoji movy [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language]. Irpen: VT Perun, 1736 p.
12. Polonskij V. M. (2004). Slovar' po obrazovaniju i pedagogike [Dictionary of Education and Pedagogy]. Moscow, High School, 512 p.
13. Semenova A. V. (2006). Slovnyk-dovidnyk z profesijnosti pedagoghiky [Directory of vocational pedagogy]. Palmyra, 272 p.
14. Aleksjuk A. M., Ajurzanajn A. A., Pidkasytj P. I., Kozakov V. A. (1993) Orghanizacija samostijnoji roboty studentiv v umovakh intenyfikaciji navchannja [Organization of independent work of students in conditions of intensification of training]. ISDO, 336 p.
15. Turkot T. I. (2011). Pedagoghika vyshhoji shkoly [Pedagogy of high school]. Condor, 628 p.
16. Standart vyshhoji osvity Ukrajiny zi specialjnosti 071 “Oblik i opodatкування”: ukhvaleno Naukovo-metodyčnoju radoju Ministerstva osvity i nauky Ukrajiny, Protokol № 3 vid 16 travnja 2017 r. [The Standard of Higher Education of Ukraine in the specialty 071 “Accounting and Taxation”: approved by the Scientific and Methodological Council of the Ministry of

- Education and Science of Ukraine, Minutes No. 3 from 16, May 2017]. Available at: <https://mon.gov.ua/...standartiv.../071-oblik-i-opodatkuвання-magistr-22.05.2017.doc>.
17. Portal ghromadsjkykh ekspertiv "Osvitnja polityka": Konceptija pidgotovky fakhivciv za dualnoju formoju zdobuttja osvity (proekt) [Portal of public experts "Educational policy": Concept of training of specialists on the dual form of education (project)]. Available at: <http://education-ua.org/ua/draft-regulations/1086-kontseptsiya-pidgotovki-fakhivciv-za-dualnoju-formoju-zdobuttja-osvity-proekt>.
  18. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05 veresnja 2017 roku № 2145-VIII) [About education: Law of Ukraine dated September 05, 2017, № 2145-VIII]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page7>.

Шевченко В. Н. Организационно-педагогические условия формирования информационно-аналитической компетентности будущих специалистов по учету и налогообложению в процессе профессиональной подготовки
 В статье проанализировано и раскрыто сущность понятия "организационно-педагогические условия". Исследовано внешние и внутренние факторы, которые обеспечивают высокую результативность формирования информационно-аналитической компетентности будущих специалистов по учету и налогообложению в процессе профессиональной подготовки. Проведенный анализ показал, что инновационное развитие общества нуждается в активном внедрении и эффективном использовании современных технологий в учебно-воспитательном процессе. Отмечается, что на результативность данного процесса значительно влияет активизация мышления будущих специалистов и направленность их на поиск новых способов решения задач. Подчеркивается, что значительное влияние на формирование информационно-аналитической компетентности имеют и личностные черты будущего специалиста, его познавательные возможности, способности, уровень знаний, мотивация. Определены организационно-педагогические условия, реализация которых имеет целью обеспечение организационно-педагогического сопровождения формирования указанной компетентности.

Ключевые слова: информационно-аналитическая компетентность, специалист по учету и налогообложению, организационно-педагогические условия.

Shevchenko V. M. Organizational-pedagogical conditions for information-analytical competence formation of future specialists in the accounting and taxation in the process of professional training

The essence of the concept "organizational-pedagogical conditions" is analyzed and disclosed in the article. It is investigated external and internal factors which provide high effectiveness of formation of information and analytical competence of future specialists in account and the taxation in the course of vocational training. The analysis showed that the innovative development of society needs active implementation and effective use of modern technologies in the teaching-educational process. It is noted that the effectiveness of this process is significantly influenced by the activation of the thinking of future specialists and their focus on finding new ways of solving problems. It is emphasized that the personality traits of the future specialist, his cognitive abilities, level of knowledge, motivation, also have a significant influence on the formation of information and analytical competence. Organizational-pedagogical conditions are determined, the implementation of which is aimed at providing organizational-pedagogical support for the formation of this competence.

Key words: information-analytical competence, specialist in accounting and taxation, organizational-pedagogical terms.

UDC 378

Shkola O. M.

INTRODUCTION OF THE FITNESS TECHNOLOGIES IN THE PHYSICAL TRAINING OF STUDENTS OF INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

The experiment involved 450 students aged 17–23 years. More than 40 references available data on the characteristics of the research of development of students' physical qualities, using means types of dance fitness, in particular cheer dance were analyzed. Purpose: to develop and validate a methodology for the use of means fitness in extracurricular classes of the first and second year students of non-core universities. Material and methods: theoretical knowledge and practical experience in the selection of content and organization of physical education of students in higher educational establishments in extracurricular classes are generalized, and a pilot survey and comparative analysis of indicators of physical condition and physical fitness of the first and second year students, which do not exercise, and those who visit the section of fitness are conducted. Results: significant interest in physical education classes with the use of the proposed method is. Conclusions: the prospect of improving physical education students is defined. This gives us the opportunity to develop solutions in classes of physical education in higher education institutions with the purpose of successful implementation of health-education strategy.

Key words: students, fitness, technologies, physical training, health.

Recently, Ukraine has seen a steady trend towards deterioration of the population and students' health in particular. It is paid attention on this trend in the public documents concerning physical education in the higher education institutions and in the research of specialists in the field of physical culture and sports.

So, research of V. Arefyev (2017), G. Griban (2016), L. Kozhevnikov (2001), A. Timoshenko (2016), O. Shkola (2018) found that during the period of study in higher education the number of students that apply to preparatory and